
Ediční řád

EDIČNÍ ŘÁD UNIVERZITY KARLOVY ZE DNE 14. PROSINCE 2016

Akademický senát Univerzity Karlovy se podle § 9 odst. 1 písm. b) a § 17 odst. 1 písm. k) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a podle čl. 12 odst. 5 Statutu Univerzity Karlovy usnesl na tomto Edičním řádu Univerzity Karlovy, jako jejím vnitřním předpisu:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

1. Tento řád upravuje zásady ediční činnosti na Univerzitě Karlově (dále jen „univerzita“) včetně činnosti nakladatelské a vydavatelské (dále jen „ediční činnost“).
2. Ediční činnost podporuje především vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou a další tvůrčí činnost (dále jen „tvůrčí činnost“) a pedagogickou činnost akademické obce univerzity. Jejím prostřednictvím se kromě jiného zabezpečují studijní a jiné materiály pro potřebu univerzity a členů její akademické obce, publikují výsledky tvůrčí činnosti, propaguje činnost univerzity a univerzita přispívá k šíření vzdělanosti a kultury.
3. Ediční činnost univerzity zabezpečuje Nakladatelství Karolinum. Fakulty a další součásti univerzity mohou vykonávat ediční činnost samostatně (čl. 6).
4. Ediční činnost vedle osvědčených tradičních nakladatelských postupů využívá i nové principy a metody publikování, jež přináší rozvoj informačních technologií. Nové formy ediční činnosti zahrnují např. elektronické a multimediální publikace, včetně elektronických knih, interaktivní elektronické výstupy, otevřená a kooperativní díla, postupy využívající technologií webu 2.0, otevřené online kurzy (MOOC) a další. Ty jsou publikovány s maximální podporou otevřeného přístupu ve smyslu Berlínské deklarace a Pařížské deklarace OER (čl. 3).

Čl. 2

Zásady ediční činnosti na univerzitě

1. Základní podmínkou ediční činnosti je soustavná péče o kvalitu publikovaných výstupů, která je zabezpečována recenzním řízením. Recenzní řízení musí být nestranné a vhodné pro daný typ publikačního výstupu.
2. Recenzní řízení zahrnuje zpracování nejméně dvou odborných posudků; jde-li o publikační výstup v cizím jazyce, zpracovává alespoň jeden odborný posudek zahraniční recenzent. Ustanovení první věty se nevztahuje na elektronická díla malého rozsahu, interaktivní elektronické výstupy, otevřená a kooperativní díla, postupy využívající technologií webu 2.0 a hromadné otevřené online kurzy (MOOC), za podmínky, že jejich zveřejnění proběhne podle zásad otevřeného přístupu s možností viditelného připomínkování odbornou veřejností.¹
3. Další podrobnosti o recenzním řízení pro Nakladatelství Karolinum stanoví opatřením rektor po projednání v Ediční radě univerzity. Další podrobnosti o recenzním řízení pro samostatnou ediční činnost na fakultách a dalších součástech stanoví opatřením děkan fakulty nebo ředitel další součásti po projednání v příslušné ediční komisi.
4. Ediční činnost je vykonávána tak, aby byla zabezpečena odpovídající redakční úprava, a to jak po stránce náležitostí odborného textu, tak po stránce odborné jazykové a stylistické správnosti a odpovídající grafické úpravy.
5. Nakladatelství Karolinum i fakulty a další součásti vykonávající ediční činnost samostatně výsledky své ediční činnosti šíří způsobem odpovídajícím danému publikačnímu výstupu. Tuto povinnost realizují zejména poskytováním relevantních informací koncovým i institucionálním uživatelům, vhodnými způsoby distribuce publikačních výstupů v tištěné podobě a šíření publikačních výstupů v elektronické formě a využíváním globálních a oborových mezinárodních databází.
6. Podrobnosti o uzavírání autorských smluv, včetně případů, kdy jde o elektronický publikační výstup,² podrobnosti o zásadách financování provozu elektronických výukových systémů a o honorářích jsou stanoveny opatřením rektora.
7. Nakladatelství Karolinum i fakulty a další součásti vykonávající ediční činnost samostatně zveřejňují etické principy, které dodržují při své činnosti nebo které vyžadují po autorech, editorech a recenzentech.

¹ Zde se uplatňuje recenzní řízení např. formou tzv. „mnohonásobné aktivní spolupráce při tvorbě s viditelnou garancí pedagoga“ nebo připomínkování odbornou veřejností otevřeným přístupem; elektronickým dílem malého rozsahu není elektronická kniha.

² Zjednodušené licenční prostředí Creative Commons.

Čl. 3

Elektronická forma publikování

1. Elektronické publikační výstupy se opatřují jednoznačnou identifikací.³
2. Elektronické publikační výstupy jsou zpravidla šířeny podle zásad obsažených v Berlínské deklaraci o otevřeném přístupu⁴ a v Pařížské deklaraci o otevřených vzdělávacích zdrojích z r. 2012⁵, nestanoví-li podmínky daného poskytovatele podpory jinak.⁶
3. Nakladatelství Karolinum, fakulty, další součásti vykonávající ediční činnost samostatně a dále sdružení a iniciativy tvořené členy akademické obce univerzity, které se zabývají elektronickým publikováním a spolupracují s univerzitou, zabezpečují vhodným způsobem dlouhodobou archivaci elektronických publikačních výstupů.⁷

Čl. 4

Ediční rada univerzity

1. Ediční rada univerzity (dále jen „rada“) je poradním orgánem rektora; má zpravidla sedm členů.
2. Ediční rada též sleduje ediční činnost na univerzitě, zajišťuje součinnost a poskytuje metodické vedení činnosti Nakladatelství Karolinum, ediční činnosti fakult a dalších součástí univerzity, činnosti Ústavu výpočetní techniky a Ústřední knihovny vztahující se k ediční činnosti i činnosti sdružení a iniciativ zabývajících se elektronickým publikováním se vztahem k univerzitě.
3. Předsedou rady je rektor nebo rektorem pověřený prorektor. Tajemníkem rady je ředitel Nakladatelství Karolinum.
4. Členy rady jmenuje rektor ze zástupců hlavních vědních oborů pěstovaných na univerzitě; návrhy na jmenování předkládají fakulty a další součásti univerzity.
5. Předseda rady svolává její zasedání podle potřeby.
6. Předseda rady nejméně jednou za rok svolá rozšířené zasedání rady, na které pozve členy rady a zástupce fakult, popřípadě dalších součástí univerzity. Na tomto zasedání se zejména projednává realizace a aktualizace záměrů univerzity v oblasti ediční činnosti, návrh edičního plánu Nakladatelství Karolinum (dále jen „ediční plán“), výsledky činnosti a hospodaření Nakladatelství Karolinum, výsledky ediční činnosti uskutečňované samostatně fakultami a dalšími součástmi univerzity a přehled vzdělávacích aktivit v oblasti užívání elektronických publikačních a knihovnických systémů.

Čl. 5

Nakladatelství Karolinum, ediční plán

1. Koncepti a hlavní směry činnosti Nakladatelství Karolinum schvaluje na návrh ediční rady rektor.
2. Podrobnosti o činnosti Nakladatelství Karolinum upravuje organizační řád, který je jeho vnitřním předpisem.
3. Podklady pro ediční plán se podle pokynů předsedy rady a v termínech jím určených shromažďují na součástech univerzity. Ediční plán se zpravidla každoročně upřesňuje.
4. Podklad pro ediční plán může podat též člen akademické obce univerzity.
5. Návrh edičního plánu na základě podkladů sestavuje v souladu s hlavními směry činnosti Nakladatelství Karolinum rada, přihlíží přitom též ke kalkulaci výrobních nákladů jednotlivých titulů.
6. Po projednání na rozšířeném zasedání rady (čl. 4 odst. 6) se návrh edičního plánu předkládá rektorovi ke schválení.
7. O doplnění edičního plánu nebo vyřazení jednotlivého titulu ze schváleného edičního plánu může ze závažných důvodů rozhodnout rektor.
8. Schválený ediční plán a jeho změny se obvyklým způsobem zveřejňují.

Čl. 6

Ediční činnost fakult, vysokoškolských ústavů a jiných pracovišť univerzity

1. Fakulta nebo v rozsahu stanoveném statutem univerzity vysokoškolský ústav nebo jiné pracoviště univerzity může v souladu s tímto řádem vykonávat ediční činnost samostatně.
2. Samostatnou ediční činnost lze vykonávat, pokud má daná součást vnitřní předpis nebo opatření děkana upravující zásady této činnosti a zřízení ediční komisi.

Čl. 7

Používání znaku univerzity

Na publikacích vydávaných podle tohoto řádu lze užít znaku univerzity, a to v souladu se Zásadami používání a ochrany znaku univerzity, které jsou vnitřním předpisem univerzity.

³ Mezinárodní standardy e-ISBN, e-ISSN a DOI.

⁴ Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Science and Humanities, podepsaná 22. října 2003; Univerzita Karlova se k této deklaraci přihlásila v říjnu 2013.

⁵ Paris Declaration, UNESCO, Paříž, 20. - 22. června 2012.

⁶ Např. grantové agentury aj.

⁷ Prostřednictvím institucionálního repozitáře, vhodné oborové databáze, ve spolupráci s národním digitálním archivem nebo jiným způsobem odpovídajícím typu publikovaného výstupu ve smyslu dlouhodobého uchování (long term preservation).

Čl. 8

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Stávající složení Edičního řádu ustanovené podle Edičního řádu Univerzity Karlovy v Praze ze dne 13. března 2000 není tímto řádem dotčeno.
2. Ediční řád Univerzity Karlovy v Praze ze dne 13. března 2000 se zrušuje.
3. Tento řád byl schválen akademickým senátem univerzity dne 15. května 2015.
4. Tento řád nabývá platnosti dnem registrace Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.⁸
5. Tento řád nabývá účinnosti 1. července 2015.

PhDr. Tomáš Nigrin, Ph.D.
předseda akademického senátu

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc.
rektor

Platnost a účinnost

Změny Edičního řádu Univerzity Karlovy byly schváleny podle § 9 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, Akademickým senátem Univerzity Karlovy dne 25. listopadu 2016.

Změny Edičního řádu Univerzity Karlovy nabývají platnosti podle § 36 odst. 4 zákona o vysokých školách dnem registrace Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Změny Edičního řádu Univerzity Karlovy registrované dne 14. prosince 2016 pod čj. MSMT-38084/2016 (změny č. 1) nabývají účinnosti prvního dne kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy nabyly platnosti.

⁸ § 36 zákona o vysokých školách. Registrace byla provedena dne 15. června 2015.